

Concept

Accountantsverslag 2019

29 mei 2020

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Diemen
Postbus 191
1110 AD DIEMEN

Dordrecht, 29 mei 2020

Ref.: 865/WdV/MG/AH

*Betreft: Concept accountantsverslag versie 29 mei 2020, zoals besproken in Auditcommissie 26 mei jl.,
o.b.v. versie jaarrekening 2019 d.d. 30 april 2020*

Geachte leden van de raad,

Overeenkomstig uw opdracht, hebben wij de jaarrekening 2019 van de gemeente Diemen gecontroleerd. Het is de verantwoordelijkheid van het college de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de daarop berustende bepalingen. Het college is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken.

In overeenstemming met *artikel 393 lid 4 Burgerlijk Wetboek Boek 2* en *Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen*, brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

In dit accountantsverslag hebben wij de bevindingen uit de jaarrekeningcontrole opgenomen. De geconstateerde aandachtspunten zijn nader uitgewerkt en waar nodig voorzien van aanbevelingen. Wij hebben onze concept bevindingen met uw organisatie en met Duo+ besproken op 28 april jl. besproken en aan uw Auditcommissie van 26 mei jl. nader toegelicht.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij, op basis van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 866.500 voor fouten en voor onzekerheden op € 2.599.500. Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

De door ons gecontroleerde jaarrekening 2019 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2019 van afgerond € 22,0 miljoen positief (2018: € 21,6 miljoen positief) en een gerealiseerd resultaat over 2019 van € 0,7 miljoen positief. De gemeenteraad is voornemens in haar vergadering van 2 juli a.s. deze jaarrekening vast te stellen.

Het Meerjarenperspectief Grondzaken Jaarrekening 2019 is (ongewijzigd) door de raad van 28 mei 2020 vastgesteld. Op basis van de door ons uitgevoerde controle zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken bij de door de raad op 2 juli a.s. vast te stellen jaarrekening d.d. 30 april 2020. In het geval dat de door ons gecontroleerde jaarrekening nog wordt gewijzigd, verzoeken wij u om per omgaande contact met ons op te nemen.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om tijdens een raadsvergadering het rapport nader bij u toe te lichten.

Hoogachtend,

W.P. de Vries RA

INHOUDSOPGAVE

1. Gemeente Diemen in beeld	5
2. Onze belangrijkste boodschappen	6
3. Financiële positie 2019	8
3.1. Resultaat	9
3.2. Vermogens- en schuldpositie.....	9
3.3. Weerstandsvermogen.....	10
4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2019	10
4.1. Kwaliteit jaarstukken.....	10
4.2. Het verloop van de controle 2019	10
4.3. Controlebevindingen.....	12
4.4. Samenvatting fouten en onzekerheden	16
4.5. Begrotingsrechtmatigheid	17
4.6. Single Information Single Audit (SiSa).....	18
5. Jaarstukken.....	19
6. Interne beheersing	19
6.1. Algemeen	19
6.2. VIC-functie.....	19
7. Overige onderwerpen.....	21
7.1. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).....	21
7.2. Automatisering.....	21
7.3. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing.....	22
7.4. Onafhankelijkheid	22
8. Slot.....	23

1. Gemeente Diemen in beeld

In onderstaand overzicht geven wij een totaalbeeld van de financiële positie van gemeente Diemen. De signalering is weergegeven in respectievelijk groen, oranje en rood. De realisatiecijfers van de gemeente Diemen worden getoetst op basis van algemene normen die gangbaar zijn bij het toetsen van kengetallen.

Onderwerp	Referentiekader (bedragen x € 1.000)		Beoordeling	
FINANCIËLE POSITIE			2019	2018
Saldo van baten en lasten	Saldo van baten en lasten (-424) als % van totale baten (84.997)	> 0% < 0% < -2%		=
Gerealiseerde resultaat	Gerealiseerde resultaat (734) als % van totale baten (84.997)	> 0% < 0% < -2%		=
Vermogenspositie	Eigen vermogen (22.721) als % van totale opbrengsten (84.997)	> 50% > 25% < 25%		↗
Vermogenspositie	Eigen vermogen (22.721) als % van totaal vermogen (106.791)	> 30% > 10% < 10%		=
Weerstandsvermogen (structureel) Voor incidentele risico's komt het weerstandsvermogen volgens interne normen van de gemeente Diemen op 'Uitstekend'	Beschikbaar weerstandsvermogen als factor van benodigde weerstandscapaciteit (interne norm = 'Uitstekend')	> 1,5 > 1,0 < 1,0		↗
INTERNE BEHEERSING				
Risicomanagement	Totaalbeeld, gegeven de omvang van de organisatie:			=
Planning- en control cyclus, excl. jaarrekeningproces	Toereikend Beperkte tekortkomingen Ontoereikend In de laatste kolom is het verschil ten opzichte van vorig jaar weergegeven.			=
Jaarrekeningproces Duo+ en gemeente				↘
(Verbijzonderde) interne controle				↘
Grondexploitaties				=
Aanbestedingen				=
Sociaal Domein				=

2. Onze belangrijkste boodschappen

Goedkeurende verklaring getrouwheid en rechtmatigheid

Wij hebben de controle van de jaarstukken 2019 van de gemeente Diemen afgerond. Op basis van de door ons uitgevoerde controle zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid te verstrekken bij door de raad op 2 juli a.s. vast te stellen jaarrekening d.d. 30 april 2020. Het totaal aan niet te corrigeren fouten (financiële onrechtmatigheden) en de resterende onzekerheden zijn opgenomen onder 4.4. Samenvatting fouten en onzekerheden.

Financiële positie

Het totale eigen vermogen over 2019 is met € 385.000 toegenomen (2018: € 1,3 miljoen afgenomen), door het positieve saldo van baten en lasten 2019. De structurele exploitatieruimte blijft boven de 0%. Hoewel de schuldpositie een aandachtspunt blijft om te bewaken, is deze met afgerond € 6,1 miljoen gedaald in 2019.

Resultaat

Het gerealiseerd resultaat over 2019 is € 0,7 miljoen positief, doordat per saldo in 2019 € 1,23 miljoen aan de reserves is onttrokken. In de vierde kwartaalbrief 2019 werd een positief saldo van € 0,8 miljoen verwacht. Het verschil is onder andere veroorzaakt door hogere kosten voor jeugdzorg, hogere Rijksbijdrage en lagere kosten voor de bijstandsuitvoering, een extra dotatie aan de voorziening pensioenen en een hogere algemene uitkering en lagere rentekosten. De verschillen worden adequaat toegelicht in de inleiding van de jaarstukken. Het saldo van baten en lasten (feitelijke mutatie in het Eigen Vermogen) is € 424.000 negatief.

Gemeentelijke grondprojecten

Op basis van een risicoanalyse hebben wij de voor de controle van de jaarrekening belangrijkste projecten gecontroleerd. Naar aanleiding daarvan constateren we dat de beheersing van de projecten en inschatting en bewaking van de belangrijke risico's op orde is. De risico's zijn toereikend toegelicht en waar nodig voorzien in de jaarrekening. Wij verwijzen naar de toelichting onder "Voorraden - Onderhanden werk" in uw jaarrekening op pagina 209, waarin u de onzekerheden ten aanzien van schattingen hebt toegelicht.

Jeugdzorg

De kosten voor jeugdzorg in de regio zijn fors gestegen. Zowel lokaal, als in regionaal verband worden maatregelen genomen om de kosten van jeugdzorg beter beheersbaar te maken. Desondanks heeft Diemen fors hogere kosten gemaakt op dit onderdeel. Daarnaast blijken administratie beperkingen in de uitvoering van de nieuwe inkoopwijze (per 1 januari 2018) van zorgtrajecten. Met zorgaanbieders zijn de bestedingen 2018 vastgesteld middels overeenkomsten, omdat de verantwoording van de inkoop van specialistische Jeugdzorg aan de hand van zogenoemde 'arrangementen' (Segment Profiel Intensiteit-Combinatie, SPICS) nog onvoldoende borging gaf aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de bestedingen.

Verdere doorontwikkeling van de inkoopmethodiek biedt kansen voor het vaststellen van prestatielevering. Immers, kan aan de hand van een controle op realisatie van de (zorg)doelstellingen worden vastgesteld of de zorg rechtmatig en mogelijks zelfs doelmatig is geleverd. Deze realisatie kan door de gemeente worden vastgesteld en inhoudelijk worden beoordeeld bij de declaratie van de resterende 30% door de zorgaanbieder na afronding van een arrangement. De gemeente Diemen voert (vooralsnog) geen inhoudelijke controle uit op de realisatie van de (zorg)doelstellingen. Ons is gemeld dat voor de beheersing van de kosten Jeugdzorg intern een taskforce (bestaande uit Afdelingsmanager Samenleving, Strategisch Financieel Adviseur, Teamcoördinator Administratie Sociaal Domein en beleidsadviseurs Jeugdzorg, Wmo, Participatie, Inkomen en armoede) is opgericht met als doel de beheersing van de jeugdzorgkosten te vergroten.

Europese aanbesteding

Onderdeel van de controle is een toets op de juiste naleving van (externe) Europese aanbestedingsregels. Wij hebben vastgesteld dat een aantal inkoopopdrachten niet rechtmatig is aanbesteed. Het betreffen inkoopopdrachten die zijn aangegaan tot en met boekjaar 2018 en in de jaarrekening 2018 zijn toegelicht en opgenomen. In 2019 zijn inkoopcontracten aangegaan die volgens de geldende wet- en regelgeving in 2019 Europees aanbesteed hadden moeten worden. De totale rechtmatigheidsfout bedraagt in 2019 € 432.000 (lasten in 2019) en bestaat voor een deel ook uit lasten die voortkomen uit de onrechtmatige contracten tot en met 2018 en eveneens Europees aanbesteed hadden moeten worden, maar niet Europees zijn aanbesteed. Wij nemen deze afwijkingen mee als onrechtmatig in onze foutenevaluatie in het jaar waarin de kosten worden gemaakt, in dit geval in 2019. De afwijkingen kunnen niet gecorrigeerd en hersteld worden, de kosten 2019 zijn wel “getrouw”.

VIC en jaarrekeningproces

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, zijn vastgelegd in onze managementletter d.d. 19 december 2019.

Duo+ is verantwoordelijk voor de uitvoering van de verbijzonderde interne controle voor de gemeente Diemen. In 2019 heeft Duo+ hiervoor een extern bureau ingeschakeld. De controlewerkzaamheden zijn in overleg met ons controleteam voorbereid door Duo+. Uit onze managementletter 2019 en onze eerste bevindingen uit de jaarrekeningcontrole komt naar voren dat de interne beheersing alsmede de kwaliteit van de verbijzonderde interne controle (VIC) niet voldoende is geweest en niet voldoet aan de gestelde eisen en gemaakte afspraken voor onze controle. Dit ondanks goede afspraken vooraf en tijdige afstemming en aandacht voor de kwaliteit van de Verbijzonderde interne controle over 2019.

De kwaliteit van de VIC is in 2019 sterk in kwaliteit afgenomen ten opzichte van 2018. Duo+ heeft met man en macht de kwaliteit van de VIC zoveel als mogelijk was hersteld en aangeleverd aan het controleteam van Verstegen. Dit heeft geleid tot extra, niet geplande inzet van Duo+ en tot aanvullende tijdbesteding en kosten van ons controleteam. Het jaarrekeningproces is hierdoor moeizaam verlopen en heeft tot gevolg gehad dat de jaarrekeningcontrole niet volgens de initiële bestuurlijke planning kon worden afgerond.

Opgemerkt wordt dat de initiële aanlevering van de jaarrekening 2019 en de niet VIC onderdelen voor onze controle van voldoende kwaliteit was om te starten. De dossiervorming is tijdens onze controle compleet gemaakt en naar aanleiding van onze controle hebben wij meerdere afwijkingen geconstateerd in de jaarstukken die zowel tekstuele als cijfermatige correcties tot gevolg hadden. Dit betreffen ook correcties met effect op vermogen en resultaat. De correcties zijn verwerkt in de aangepaste jaarrekening.

3. Financiële positie 2019

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor de gemeente Diemen het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties vinden plaats op basis van besluitvorming door de raad.

Uitgangspunt bij de begroting is dat de begroting ten minste sluitend is. In de (gewijzigde) begroting 2019 is een resultaat van € 785.000 positief opgenomen. De jaarrekening is opgesteld volgens de continuïteitveronderstelling.

De recente ontwikkelingen ten aanzien van Covid-19/Coronavirus hebben ten tijde van het afronden van de jaarrekeningcontrole impact op de werkzaamheden en activiteiten van de gemeente Diemen. Wij verwijzen naar de paragraaf gebeurtenissen na balansdatum in uw jaarrekening op pagina 221, waarin de uitbraak van Covid-19 en de daarop gerichte (overheids)maatregelen per 16 maart 2020 en de door de gemeente Diemen getroffen maatregelen adequaat zijn toegelicht, inclusief uw analyse van de (reeds zichtbare en mogelijke) effecten op uw organisatie en bedrijfsvoering en op het vermogen en resultaat. Hoewel Diemen moet afwachten wat de totale impact van deze crisis is op het vermogen en resultaat van de gemeente, verwacht u dat de maatregelen en de beschikbare reserves van de gemeente voldoende dekking bieden. Dit is ook als zodanig toegelicht in de jaarrekening onder de gebeurtenissen na balansdatum.

3.1. Resultaat

3.1.1. Analyse van het resultaat

Onderstaand geven we een samenvatting van de cijfers zoals deze in de jaarrekening 2019 zijn gepresenteerd:

- Het gerealiseerd saldo van lasten en baten vóór reservemutaties 2019 bedraagt € 424.000 negatief (2018: € 1,5 miljoen negatief). Zie pagina 179 van de jaarrekening.
- In 2019 is per saldo € 1,23 miljoen onttrokken (2018: € 2,8 miljoen) uit de reserves (pagina 179), welke als baten in de staat van baten en lasten zijn gepresenteerd.
- Hierdoor ontstaat een gerealiseerd resultaat van € 734.000 positief. Zie pagina 179 van de jaarrekening.
- In de begroting na wijziging was een resultaat van € 785.000 positief geraamd. De belangrijkste verklaringen voor het verschil hebben wij benoemd in hoofdstuk 2 en sluit aan op uw jaarstukken hoofdstuk “Waar staan we op financieel gebied?” en de “Toelichting staat van baten en lasten per programma”. Hier heeft u de belangrijkste afwijkingen toegelicht. Wij merken op dat de verschillenanalyse toereikend is en dat de effecten op lange termijn en de reservepositie goed uiteengezet zijn.

De structurele exploitatieruimte is in de jaarstukken uitgewerkt in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing onder Weerstandvermogen (pagina 122). Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Daaruit blijkt dat de gemeente boven de eigen intern vastgestelde norm is gebleven in 2017, 2018 en 2019. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

3.2. Vermogens- en schuldpositie

Onderstaand overzicht uit uw jaarstukken 2019 (pagina 125) geeft een beeld van de ontwikkeling in het eigen vermogen, de schuldpositie en overige indicatoren van de gemeente Diemen per eind 2019, in vergelijking tot vorig jaar en de begroting 2019.

Kengetallen	Norm	Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	50%	107%	41%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	49%	105%	38%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen < 30%: rood	22%	15%	21%
4. Grondexploitatie	nvt	3%	2%	-3%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen < 0%: rood	1,80%	0,04%	1,72%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	125%	101%	106%

We merken op dat de kengetallen over het algemeen in lijn met 2018 zijn. Positieve uitschieter is de structurele exploitatieruimte. Via de interne kwartaalbrieven wordt u geïnformeerd over de financiële ontwikkeling van de gemeente.

3.3. Weerstandsvermogen

De (relatieve) omvang van het weerstandsvermogen van gemeenten heeft sterk de aandacht in publicaties over de financiële positie van gemeenten. De tendens in de berichtgeving is dat de risico's toenemen en dat daar een passend weerstandsvermogen bij hoort.

Op basis van de huidige inzichten schat de gemeente Diemen in dat per eind 2019 een onderbouwde kans bestaat dat een bedrag van € 0,7 miljoen noodzakelijk is om aan de zo reëel mogelijk ingeschatte financiële structurele risico's weerstand te bieden. Voor incidentele risico's is een bedrag van € 1,0 miljoen berekend. Voor een nadere specificatie verwijzen we naar pagina 124 van de jaarstukken 2019.

Het beschikbare weerstandsvermogen voor het opvangen van incidentele risico's bedraagt circa € 19,1 miljoen per 31 december 2019. De ratio komt dan uit op 18,5 (kwalificatie "Uitstekend" volgens eigen interne normen Diemen), wat hoger is dan 2018. Voor het opvangen van structurele risico's kan de onbenutte belastingcapaciteit van € 3,3 miljoen worden ingezet. De berekende ratio is dan 4,8 (kwalificatie "Uitstekend" volgens eigen interne normen Diemen), wat eveneens hoger is dan 2018.

Hoewel er geen harde norm is voor de gewenste omvang van het weerstandsvermogen, kan worden gesteld dat uw gemeente voldoende weerstandscapaciteit bezit om onvoorziene financiële tegenvallers op te vangen. De ratio's zijn net als in 2018 verbeterd in 2019 ten opzichte van vorig jaar.

4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2019

4.1. Kwaliteit jaarstukken

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de jaarstukken van een gemeente naast de jaarrekening bestaan uit een jaarverslag met daarin opgenomen de programmaverantwoording en de paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat de aangepaste jaarstukken van de gemeente Diemen, na door ons voorgestelde correcties, voldoen aan de eisen van het BBV. In de programmaverantwoording zijn de toelichtingen van de afwijkingen ten opzichte van de begroting geanalyseerd en toegelicht.

4.2. Het verloop van de controle 2019

In verband met de verantwoordelijkheid van de gemeenteraad voor het toezicht op het proces van de financiële verslaglegging, doen wij – overeenkomstig *Controlestandaard 260 Communicatie met de met governance belaste personen* – verslag van het verloop van onze controlewerkzaamheden.

In 2019 heeft een extern bureau de Verbijzonderde interne controle uitgevoerd in opdracht van Duo+. In onze managementletter d.d. 19 december 2019 hebben wij onze tussentijdse bevindingen gerapporteerd over de VIC. Wij hebben gesignaleerd dat de kwaliteit van meerdere processen niet voldoende was voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de interimcontrole. Naar aanleiding van deze bevindingen zijn ruim voorafgaand aan het controleproces afspraken gemaakt met uw organisatie en de auditcommissie. Hierin zijn ook de wederzijdse verwachtingen gedeeld en vastgelegd. Dit omdat een belangrijk onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2019 zou bestaan uit de doorgeschoven interimcontrole 2019.

Op 23 maart 2020 zijn we conform planning gestart met de controle van de jaarrekening 2019. Bij aanvang van onze controle was het opsteldossier en de concept jaarrekening grotendeels compleet.

De afspraak dat de her-aanlevering van de VIC bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole op 23 maart 2020 goed en volledig aan ons zou worden aangeleverd is niet nagekomen. Een eerste deel van de VIC kon ons op 2 april worden aangeleverd voor de controle. Wij hebben wederom geconstateerd dat meerdere onderdelen van de VIC niet aan de eisen voldeden. Wij hebben uw Auditcommissie hiervan op de hoogte gebracht, gezien de gevolgen voor de planning en het controlebudget. Een positieve uitzondering hierop waren de VIC-processen salarissen en EU aanbesteding die de gemeente en Duo+ zelf adequaat hebben uitgevoerd.

Op 6 mei 2020 is de controle afgerond. De aanpassingen naar aanleiding van onze controle zijn toereikend doorgevoerd in de definitieve versie van de jaarstukken 2019.

4.2.1. Verwerking van geconstateerde afwijkingen

Onze controle heeft tot meerdere tekstuele en cijfermatige correcties geleid in de balans, de staat van de baten en lasten in de toelichtingen van de jaarrekening 2019.

Ten aanzien van de presentatie hebben wij gevraagd meerdere wijzigingen aan te brengen in de jaarrekening om te voldoen aan de voorschriften van het BBV en de WNT.

Een volledige lijst van zowel tekstuele als cijfermatige correcties hebben wij verstrekt aan de gemeente en aan Duo+. Inhoudelijk zijn er over de jaarrekening 2019 en de doorgevoerde correcties geen meningsverschillen geweest met uw organisatie.

4.3. Controlebevindingen

4.3.1. Sociaal Domein

4.3.1.1. Interne controle

In tegenstelling tot andere VIC-processen voert de gemeente Diemen voor het sociaal domein zelf controles uit. Dit zijn kwalitatief sterke interne controles. Uit deze en onze werkzaamheden blijken enkele (detail)bevindingen ten aanzien van het verbeteren van procedures. Wij hebben de door Diemen uitgevoerde interne controlewerkzaamheden gecontroleerd. Een intern door Diemen gerapporteerde (geëxtrapoleerde) fout van afgerond €750.000 (Jeugdwet/Wmo) als gevolg van twee cliënten die niet meer woonachtig bleken in Diemen is op ons verzoek nader onderzocht en geanalyseerd. Door aanvullend onderzoek (op niveau van cliënten) van de gehele massa kon de fout door de gemeente worden teruggebracht tot afgerond € 16.000 en een onzekerheid van afgerond € 76.000. Wij hebben de analyse getoetst en de interne controlewerkzaamheden opnieuw uitgevoerd en bevestigen de conclusies hiervan. De fout is opgenomen in de foutenevaluatie onder 4.4 Samenvatting fouten en onzekerheden.

4.3.1.2. Bestedingen Jeugdzorg (regionale inkoop)

In de jaarrekening is toegelicht, dat in de bijstandsvoorziening een voordeel bleek te ontstaan, terwijl het eerder ingeschatte risico van een tekort op de kosten voor specialistische jeugdhulp zich daadwerkelijk heeft voorgedaan. Zowel lokaal, als in regionaal verband worden maatregelen genomen om de kosten binnen jeugdzorg beter beheersbaar te maken.

De kosten voor jeugdzorg in de regio zijn in 2018 wederom fors gestegen. Ook voor Diemen, waardoor een tekort op dit onderdeel is ontstaan. Het nadeel op jeugdzorg in de jaarrekening 2019 is ca. € 1,0 miljoen ten opzichte van de gewijzigde begroting 2019. Per 1 januari 2018 heeft de gemeente de inkoop van jeugdzorg op andere wijze vormgegeven. In plaats van inkoop op inzet, is de financiering van zorg nu gebaseerd op resultaten, in de vorm van zorgtrajecten (zogenaamde Segment Profiel Intensiteit-combinaties (SPIC). In de praktijk blijken belangrijke beperkingen in de uitvoering hiervan en in de toerekening van zorgkosten aan boekjaren.

Met alle zorgaanbieders heeft Diemen om die reden over 2018 vaststellings-overeenkomsten gesloten, welke als basis dienen voor de verwerking van de bestedingen in de jaarrekening 2018. In 2019 heeft de gemeente beter inzicht in het aantal (openstaande) trajecten, de gemiddelde trajectduren en de kosten hiervan. De toerekening voor de nog openstaande trajecten per balansdatum is bepaald op basis van de gemiddelde trajectduur van alle afgeronde trajecten over 2018. Op basis hiervan is bepaald dat de gemeente per saldo voor € 250.000 heeft vooruitbetaald aan de zorgaanbieders.

4.3.1.3. Bestedingen Wmo en Jeugdwet

Zorgaanbieders die Wmo-begeleiding aanbieden moeten jaarlijks een productieverklaring indienen waarin zij verantwoording afleggen over de geleverde zorg bij de financier. Afhankelijk van de omvang van de geleverde zorg moeten de zorgaanbieders hier een bestuurdersverklaring of controleverklaring bij verstrekken. Door een aantal zorgaanbieders zijn nog geen productieverklaringen opgeleverd voor een bedrag van in totaal afgerond € 976.000 (bestaande uit € 38.000 Wmo en € 938.000 Jeugdwet). Wij merken de verantwoorde zorguitgaven van deze aanbieders voor dit bedrag daarom aan als onzeker.

4.3.1.4. Persoonsgebonden budgetten

De uitvoering van de persoonsgebonden budgetten (PGB) ligt bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB). In 2019 is door de accountant van de SVB opnieuw geen goedkeurende controleverklaring verstrekt. Bovendien worden door de SVB geen controles uitgevoerd op prestatielevering van de PGB 's, wat door de gemeenten zelf uitgevoerd moet worden. Dit leidt tot een onzekerheid van € 525.000. In voorgaande jaren hebben wij dit opgenomen in onze foutenevaluatie.

Ons advies van vorig jaar om te onderzoeken of met aanvullende inspanningen door Diemen meer zekerheid kan worden verkregen bij de uitgaven en de prestatielevering daarvan is door de gemeente opgevolgd. In 2019 heeft u door middel van (anonieme) enquêtes onderzoek gedaan naar de tevredenheid van de dienstverlening en indirect de prestatielevering van de gemeente aan haar cliënten. Op basis van de respons en de uitkomsten van de enquêtes hebben wij beoordeeld dat een deel van 25% van de onzekerheid hierdoor kan worden weggenomen. We kijken graag met u mee hoe u komende jaren, binnen de grenzen van aanvaardbare extra kosten voor de gemeente uiteraard, aanvullende zekerheid uit uw onderzoek kan halen, bijvoorbeeld door aanvullende huisbezoeken/keukentafelgesprekken.

4.3.2. Grondexploitatie

4.3.2.1. Algemeen

De gemeente Diemen heeft zorgvuldige aandacht besteed aan een correcte waardering van haar (grond)posities in de jaarrekening en het proces dat hiertoe moet leiden. De Nota Grondbeleid stelt dat de gemeente Diemen elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Hierin wordt de verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten m.b.t. het beheren en exploiteren van gronden, waaronder de voorbereidende grondexploitaties (IMVA), grondexploitaties (Onderhanden werk, waaronder De Sniep en Holland Park), strategische gronden (MVA) en erfpachtgronden (MVA). Voor een nadere toelichting van deze gronden wordt verwezen naar het (geheime) MPG welke in de raad van 28 mei 2020 is vastgesteld.

Hierbij zijn door de gemeente belangrijke keuzen gemaakt en standpunten ingenomen. Met deze berekeningen heeft Diemen ook beoordeeld of het onderhanden werk en (andere) gronden in de jaarrekening 2019 op een juiste wijze zijn gewaardeerd en in welke mate de gemeente verliesvoorzieningen zou moeten treffen. In de Paragraaf Grondbeleid van de jaarstukken is dit nader uiteengezet.

Het onderhanden werk (voorraad) in de jaarrekening bedraagt per 31 december 2019 € -2,7 miljoen (2018: € 3,2 miljoen). Ten opzichte van vorig jaar is dat een forse afname van circa € 6 miljoen, wat voor een groot deel verklaard wordt door opbrengsten in het plan De Sniep.

Volgens de door de gemeente geactualiseerde prognoses neemt het verwachte positieve eindresultaat toe tot ca. € 26,5 miljoen. De toename is vooral te wijten aan de Europese aanbestedingsprocedure voor de ontwikkeling van Holland Park West (C) die eind 2019 is afgerond en heeft geleid tot het sluiten van een Koop- en Realisatieovereenkomst (KRO).

In het jaarverslag is voldoende toegelicht welke risico's de gemeente voor de verschillende grondontwikkelingen onderkent.

Naar onze mening is er meer dan voldoende aandacht voor de beheersing van de grondprojecten. Onze conclusie is dat de uitgangspunten en onderbouwingen van Diemen zijn gebaseerd op gedegen onderzoek door de gemeente. Deze uitgangspunten en onderbouwingen bestaan ook uit externe taxaties en ingewonnen informatie en advies van derden. Desalniettemin zijn (en blijven) de risico's verbonden aan de grondexploitaties omvangrijk. Voor een deel liggen deze risico's buiten de directe invloedssfeer van de gemeente. Hoewel de ontwikkelingen ten aanzien van de coronacrisis onzekerheden met zich meebrengen, hebben deze ontwikkelingen volgens de inschatting van de gemeente geen materiële gevolgen voor de schattingen en uitkomsten van de grondexploitaties van de gemeente Diemen en voor vermogen en resultaat. In de toelichting op de balans bij de "Vorraden - Onderhanden werk" heeft u dat nader toegelicht.

4.3.2.2. *Uitgelicht: Plantage De Sniep*

De projectinhoud en de actuele stand van zaken van Plantage De Sniep wordt beknopt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten in de jaarstukken en wordt uitgebreid toegelicht in het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG). Deze actieve grondexploitatie is verantwoord in de balans onder de post Vorraden.

Het belangrijkste risico zoals gemeld in het MPG 2019 betreft de bijdrage die ProRail doet voor de realisatie van de geluidsschermen langs het spoor. ProRail ontvangt deze bijdrage vervolgens als subsidie vanuit het Rijk, waarbij opgemerkt wordt dat het subsidieprogramma ten einde loopt. Omdat de planning die ProRail hanteert voor de voorbereiding en uitvoering van de geluidsschermen niet overeenkomt met de einddatum van het subsidieprogramma, bestaat voor De Sniep het risico dat ProRail niet kan bijdragen aan de ontwikkeling.

Per 31 december 2019 zijn de nog te maken kosten voor de periode 2020 tot einde looptijd (naar verwachting 2023) geraamd op € 5,2 miljoen en de verwachte opbrengsten bedragen over diezelfde periode € 1,4 miljoen. De gemeente heeft de netto contante waarde van De Sniep volgens de meest recente inzichten berekend op € 115.000 positief per 1 januari 2020.

4.3.2.3. *Uitgelicht: Holland Park West*

De grondexploitatie Holland Park West is 31 mei 2018 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij deze Jaarrekening 2019) geactualiseerd. In de geheime bijlage van de geactualiseerde grondexploitatie is tevens een kansen- en risicoanalyse toegevoegd met een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheersmaatregelen. Gezien de recente start van de ontwikkeling zijn de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten fors. Als gevolg van de aanbestedingsprocedure heeft gunning plaatsgevonden en heeft dit geleid tot een realisatieovereenkomst, waarbij de ontwikkelaar ook kosten voor bijvoorbeeld bouwrijp maken en woonrijp maken voor rekening neemt. Als gevolg van de contractering zijn de geraamde kosten fors naar beneden bijgesteld en zijn de te realiseren opbrengsten fors naar boven bijgesteld. De gemeente heeft de netto contante waarde van Holland Park volgens de meest recente inzichten berekend op € 23,4 miljoen positief per 1 januari 2020.

De uitgangspunten van de grondexploitatie gebaseerd op adequaat onderbouwde marktgegevens en zijn de risico's en kansen voor dit project toereikend in kaart gebracht.

4.3.3. *Inkoop en Aanbesteding*

Als onderdeel van onze controle hebben we getoetst of de juiste naleving van de EU-aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. In onze controle van 2018 hebben wij enkele onrechtmatigheden geconstateerd. De in 2018 geconstateerde onrechtmatige inkoopcontracten zijn deels verwerkt in de jaarrekening 2018 en meegenomen in de foutenevaluatie. Hierdoor worden deze bedragen conform de mogelijkheid vanuit de Kadernota Rechtmatigheid niet in 2019 nogmaals meegenomen in de foutenevaluatie. Op basis van de werkelijke lasten is bepaald dat een totaal bedrag van € 176.000 niet meetelt voor de onrechtmatigheden 2019. Wij verwijzen naar de toelichting op de balans op pagina 218 van de jaarrekening 2019. In 2019 zijn er echter wel nieuwe onrechtmatige inkoopcontracten bijgekomen.

De belangrijkste dossiers hebben betrekking op inhuur van personeel, diverse onderhoudsdiensten, verzekeringen en parkeerbeheer. We adviseren om van de betreffende dossiers na te gaan of deze diensten in de toekomst op andere (rechtmatige) wijze kunnen worden ingekocht.

Het totaal aan onrechtmatige lasten in 2019 bedraagt € 608.000. Een deel van de contracten loopt door in 2020 en verder. Rekening houdend met de in 2018 verwerkte contractwaarden is de totale onrechtmatigheid berekend op € 432.000 (lasten in 2019). Dit bedrag hebben wij opgenomen in de foutenevaluatie in paragraaf 4.4. Twee dossiers heeft u tijdens de afronding van de controle juridisch laten toetsen met hieruit de conclusie dat de lasten 2019 rechtmatig zijn. Mogelijk leidt één van deze dossiers wel tot onrechtmatige lasten in 2020 (en eventueel verder).

In één situatie hebben wij niet kunnen vaststellen of de inkoop volgens Europese regelgeving (rechtmatig) heeft plaatsgevonden. Dit betreft een regionale aanbesteding van openbare verlichting. Door diverse omstandigheden is vertraging opgetreden in de (verlengings)aanbesteding. Ondanks juridisch onderzoek door de gemeente is niet eenduidig vastgesteld of de gevolgde procedure past binnen de Europese regelgeving. Wij hebben vernomen dat bij andere gemeenten die bij deze aanbesteding betrokken zijn geweest, deze aanbesteding niet als onrechtmatig of onzeker is gekwalificeerd. Op grond van de kadernota rechtmatigheid 2018 van de commissie BBV kunnen wij daarover geen oordeel vormen. Op pagina 218 van de jaarstukken heeft de gemeente deze situatie nader toegelicht.

4.4. Samenvatting fouten en onzekerheden

Uit onze jaarrekeningcontrole zijn enkele fouten en onzekerheden geconstateerd, deze zijn gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening. De afwijkingen inzake rechtmatigheid kunnen niet worden gecorrigeerd. Onderstaande tabel geeft daarvan een samenvatting. Getrouwheidsbevindingen werken ook door in de bevindingen voor rechtmatigheid.

In de onderstaande tabel zijn de niet gecorrigeerde fouten en onzekerheden vermeld.

Betreft	Fout (rechtmatigheid)	Fout (getrouwheid)	Onzekerheid
<i>Sociaal domein - PGB's</i>			€ 393.750
<i>Sociaal domein - ZIN Jeugd</i>			€ 938.000
<i>Sociaal domein - ZIN Wmo</i>			€ 38.000
<i>Sociaal domein – Pw</i>	€ 63.000		
<i>Toerekeningssystematiek – JeugdWet</i>	€ 116.571	€ 116.571	
<i>Inkoop en aanbesteding</i>	€ 432.000		
<i>Jeugdwet/WMO</i>	€ 16.000		€ 76.000
<i>Sportbedrijf</i>			€ 150.000
TOTAAL	€ 627.571	€ 116.571	€ 1.595.750

Voor een goedkeurende controleverklaring is de maximaal toelaatbare fout (de materialiteit) € € 866.500. De maximale onzekerheid bedraagt € € 2.599.500. Het totaal aan resterende fouten en onzekerheden blijft binnen de goedkeurings-toleranties.

4.5. Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. Volgens de kadernota rechtmatigheid zijn strikt genomen bestedingen boven het begrotingsbedrag onrechtmatig.

Een overschrijding van de begroting hoeft echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Naar aanleiding van een BBV wijziging in 2018, moeten begrotingsafwijkingen, die in formele zin onrechtmatig zijn, maar niet meetellen voor het oordeel voor de rechtmatigheid van de accountant, opgenomen worden in het verslag van de accountant.

In 2019 zijn de volgende begrotingsoverschrijdingen op de lasten per programma geconstateerd (pagina 247 van de jaarrekening).

Programma's	Over/onderschrijding	Begroting 2019 na wijziging	Rekening 2019	Vershil 2019	Rechtmatigheid
Sociaal	Overschrijding: De afwijking is het gevolg van het openeind karakter van het programma	-17.652	-18.711	-1.059	Rechtmatig 2b
Veilig	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-2.474	-2.593	-119	Rechtmatig 2a
Inkomen en armoede	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-9.596	-9.239	357	Rechtmatig 1
Vrije tijd	Overschrijding: Valt binnen de grens van € 50.000 (Financiële verordening 2019 gemeente Diemen)	-5.184	-5.224	-40	Rechtmatig 2b
Onderwijs	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-2.879	-2.797	82	Rechtmatig 1
Gebiedsontwikkeling	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-20.339	-14.965	5.374	Rechtmatig 1
Leefomgeving en klimaat	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-15.976	-16.309	-333	Rechtmatig 2a
Verkeer	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-1.442	-1.430	12	Rechtmatig 2a
Samen besturen	Overschrijding: Verplichte dotatie aan o.a. de voorziening Pensioenen	-11.843	-12.739	-896	Rechtmatig 2b
Financiën	Onderschrijding: Geen toelichting benodigd	-1.786	-1.414	372	Rechtmatig 1

Uw raad moet deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening expliciet autoriseren.

De begrotingsoverschrijdingen zijn intern geanalyseerd op basis van het interne beleid en de conclusie is dat geen sprake is van materiële onrechtmatigheden die moeten worden betrokken in ons oordeel. Wij kunnen instemmen met de conclusie, dat de begrotingsonrechtmatigheden niet hoeven mee te wegen in ons oordeel over de financiële rechtmatigheid.

Onderdeel van de controle op de begrotingsrechtmatigheid is de controle op de investeringskredieten. Ook hierbij geldt dat overschrijdingen van het budget in beginsel onrechtmatig zijn. In de kadernota rechtmatigheid is door de commissie BBV uitgeschreven in welke situaties een overschrijding van het budget (begroting) meeweegt in het oordeel van de accountant.

4.6. Single Information Single Audit (SiSa)

De SiSa-bijlage die opgenomen is in de jaarrekening is opgesteld door de gemeente. Wij hebben deze SiSa-bijlage gecontroleerd op basis van de nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2019. Hierbij stellen wij de juistheid van de gegevens in de SiSa-bijlage vast. Wij benadrukken dat u als gemeente zelf verantwoordelijk bent voor de volledigheid van de te verantwoorden indicatoren, zoals opgenomen in de SiSa-bijlage. Bij onze controle zijn geen fouten geconstateerd.

Het is volgens de nota verwachtingen accountantscontrole voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer specifieke uitkering	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2019	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
H4	Specifieke uitkering Sport	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Strekking controleverklaring bij de jaarrekening t.a.v. getrouwheid: goedkeurend
Strekking controleverklaring bij de jaarrekening t.a.v. rechtmatigheid: goedkeurend.

5. Jaarstukken

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de Jaarstukken 2019 andere informatie, die bestaat uit:

- leeswijzer;
- inleiding;
- jaarverslag, bestaande uit programma's en paragrafen;
- bijlagen;
- raadsbesluit.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat en dat dit verenigbaar is met de jaarrekening. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

6. Interne beheersing

6.1. Algemeen

Vanuit onze controleopdracht hebben wij aandacht besteed aan de kwaliteit van de interne beheersingsmaatregelen die een directe relatie hebben met de jaarrekening van uw gemeente. Voor onze bevindingen ten aanzien van de interne beheersing verwijzen wij naar onze managementletter d.d. 19 december 2019.

6.2. VIC-functie

In ons accountantsverslag 2018 hebben wij gerapporteerd dat belangrijke verbeterstappen zijn gezet in de inrichting en uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC), welke is vormgegeven bij Duo+. Ook hebben wij gerapporteerd dat bij de jaarrekeningcontrole 2018 de VIC van toereikende kwaliteit was. Wij verwijzen naar onze toelichting onder 4.2. "Het verloop van de controle 2019".

De voorwaarden voor de accountant om te kunnen steunen op de door de gemeente uitgevoerde auditwerkzaamheden staan in de wet- en regelgeving voor accountantscontrole in de zogenoemde Standaard 610 'Gebruikmaken van de werkzaamheden van interne auditors'.

Voor onze (externe) controle van de gemeente Diemen maken wij, conform onze afspraken met de gemeente en onze controleaanpak, gebruik van de VIC en zijn de VIC werkzaamheden ondersteunend. Dat betekent dat onze accountantscontrole uitgaat van een gegevensgerichte controleaanpak, waarbij de VIC van de gemeente Diemen van goede kwaliteit is en op tijd gereed is om tijdens onze controle gebruik van te maken.

Zoals geconstateerd zijn de kwaliteit en voortgang ten opzichte van het voorgaande jaar verminderd. Duo+ heeft de voorkeur uitgesproken om deskundigheid beschikbaar te hebben binnen de eigen organisatie om zowel de kwaliteit, de voortgang, als de doorontwikkeling van de VIC te kunnen realiseren. Wij adviseren om daarbij te overwegen om een meer organisatiegerichte aanpak te hanteren. Daarbij wordt de rol van interne beheersing in de lijn belangrijker en krijgt de VIC een toetsende, in plaats van een uitvoerende rol. Graag denken wij hierin met u mee. Wij benadrukken het belang voor Duo+ en de gemeente Diemen om de huidige kwaliteit van de VIC na 2019 te verbeteren. Dit voorkomt vertraging in de planning en het bestuurlijk proces en voorkomt onnodige extra kosten die door Duo+, de gemeente Diemen en de accountant moeten worden gemaakt. Duo+ heeft ons gemeld dat de VIC functie weer in eigen regie zal worden uitgevoerd met als doel de kwetsbaarheid en afhankelijkheid te beperken.

6.2.1. Sportbedrijf

Het sportbedrijf is een belangrijke opbrengststroom voor gemeente Diemen. Wij hebben bij de controle aandacht besteed aan de juistheid en volledigheid van deze opbrengststroom. Als risico onderkennen we dat er diensten, zoals verhuur, activiteiten, etc. verleend worden waar geen opbrengst tegen over staan.

Over 2019 is de VIC met onvoldoende diepgang uitgevoerd op de diverse omzetstromen binnen het grondbedrijf. Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij bij een aantal activiteiten binnen het sportbedrijf onvoldoende zekerheid verkregen over de volledigheid en juistheid van de opbrengsten. Wij merken een bedrag van € 150.000 als onzeker aan.

6.2.2. Omgevingsvergunningen

Voor de toets op de bouwsom (t.b.v. bepaling hoogte leges) wordt een intern toetsingsdocument gehanteerd met standaard tarieven. Deze tarieven dateren uit 2013 en het gehanteerde document behoort bij 'Beleids- en Uitvoeringsregeling 2013'. De tarieven zijn daarmee sterk verouderd en geven in het huidige prijsklimaat geregeld afwijkingen met de opgegeven bouwkosten door de aanvrager. Geadviseerd wordt daarom dit toetsdocument en de controle daarop te actualiseren en verder aan te scherpen.

Wij hebben vastgesteld dat een aantal bouwvergunningen te laat is toegekend.

7. Overige onderwerpen

7.1. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is van toepassing op de gemeente Diemen.

Accountants dienen de naleving van de WNT en RBTZ te toetsen en overtredingen te melden bij het Ministerie van BZK. Wij hebben vastgesteld dat de juiste gegevens en bedragen zijn opgenomen in de jaarrekening en dat de gemeente daarmee aan de WNT heeft voldaan.

Bevestiging volledigheid

Wij hebben de toepassing van de WNT door de gemeente gecontroleerd overeenkomstig het Controleprotocol WNT 2019. Daarbij hebben wij ons gebaseerd op de in de jaarrekening verantwoorde gegevens en bedragen en de daaraan ten grondslag liggende administratieve bescheiden. Het kan echter zijn dat een bepaalde verwerkingswijze van (kosten)vergoedingen aan de topfunctionarissen in de financiële administratie, niet vooraf door ons is geïdentificeerd. Deze vergoedingen zouden dan al dan niet terecht, buiten de WNT-verantwoording kunnen zijn gebleven en buiten de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden. Als de WNT-verantwoording niet strookt met uw beeld van de werkelijkheid of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons per omgaande te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

7.2. Automatisering

Een significant deel van de ICT-omgeving wordt beheerd door Duo+. De accountant van Duo+ heeft een uitgebreide beoordeling van de ICT-omgeving en belangrijkste maatregelen daarbij uitgevoerd. Wij hebben hier vooraf met de accountant van Duo+ afspraken over gemaakt en achteraf de door hen uitgevoerde werkzaamheden beoordeeld.

Wij concluderen, op basis van onze beoordeling van de door de accountant van Duo+ uitgevoerde werkzaamheden, dat de algemene IT-beheersmaatregelen, voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole van de gemeente Diemen, toereikend zijn.

Daarnaast concluderen wij dat er over boekjaar 2019 niet kan worden gesteund op de controls in de factuurbehandelingsapplicatie van het financieel pakket. Deze geconstateerde tekortkomingen hebben geen invloed op onze controle. Wij hebben rekening gehouden met het risico van deze mogelijke tekortkoming in de interne beheersing en hebben de controle op Inkoopfacturen daarom volledig gegevensgericht uitgevoerd.

Wij verwijzen voor aanbevelingen ten aanzien van automatisering naar het accountantsverslag dat door de accountant van Duo+ is verstrekt bij de jaarrekening 2018 van de gemeenschappelijke regeling en de daaronder liggende rapportage van de IT-audit.

7.3. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico's. Daarbij richten wij ons op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening. Tegelijkertijd kan van ons niet verwacht worden dat elke in die context relevante overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet en regelgeving en fraude geëvalueerd. Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

De rol van de gemeenteraad is het erop toezien dat het college van burgemeester en wethouders een systeem inricht om frauderisico's te voorkomen.

De gemeente Diemen heeft in 2019 een frauderisicoanalyse opgesteld die op basis van inventarisatie door managers en teamcoördinatoren van frauderisico's heeft plaatsgevonden. De uitkomsten daarvan zijn onlangs besproken in de Auditcommissie. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling en geven in overweging om het college van burgemeester en wethouders hierin te betrekken.

Ook pleiten wij voor het blijvend onder de aandacht brengen van frauderisico's binnen de organisatie, om daarmee de bewustwording verder te vergroten en om de voorgestelde beheersingsmaatregelen via de interne controles te toetsen. Op basis van deze evaluatie kunnen waar nodig maatregelen getroffen worden om deze risico's te verkleinen.

7.4. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie.

Met betrekking tot het verslagjaar 2019 hebben wij geen werkzaamheden bij de gemeente Diemen verricht naast onze controlewerkzaamheden en de daaruit voortvloeiende advisering.

8. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.

In een volgende vergadering van de gemeente lichten wij onze bevindingen graag nader aan u toe.